

## KI-notat nr.: 21/2014 - Bakgrunn for vedtak – Hovin vannverk

|                                                                                           |                                                    |   |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|---|--|
| Søker/sak:                                                                                | Tinn kommune/Uttak av grunnvann til Hovin vannverk |   |  |
| Fylke/kommune:                                                                            | Telemark/Tinn                                      |   |  |
| Ansvarlig:                                                                                | Gry Berg                                           | : |  |
| Saksbehandler:                                                                            | Silje Aakre Solheim                                | : |  |
| Dato:                                                                                     | 07.11.2014                                         |   |  |
| Vår ref.:                                                                                 | 201306997-14                                       |   |  |
| <i>Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.</i> |                                                    |   |  |

## Søknad om tillatelse til uttak av grunnvann til Hovin vannverk i Tinn kommune i Telemark

### Innhold

|                                                                |   |
|----------------------------------------------------------------|---|
| Sammendrag .....                                               | 1 |
| Søknad .....                                                   | 3 |
| Høring og distriktsbehandling .....                            | 4 |
| NVEs vurdering .....                                           | 5 |
| NVEs konklusjon .....                                          | 6 |
| Forholdet til annet lovverk .....                              | 7 |
| Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven ..... | 8 |

### Sammendrag

Tinn kommune søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann til Hovin vannverk.

Tinn kommune søker konsesjon for uttak av grunnvann fra tre fjellbrønner som skal forsyne Hovin vannverk. Vannuttaket skal dekke vannforbruk til Hovin oppvekstsenter, en liten butikk og syv boliger. Vannverket dimensjoneres for et totalt forbruk på 2300 m<sup>3</sup> grunnvann per år og et gjennomsnittlig forbruk på 0,09 l/s. Brønnene er plassert i nedbørfeltet til det verna vassdraget Skjerva.

**Telemark fylkeskommune** kjenner ikke til automatisk freda kulturminner i området, og mener det er lite potensial for nye funn der tiltaket er planlagt. De viser likevel til meldeplikten i kulturminneloven § 8 dersom noe blir funnet under anleggsarbeid. **Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard** kan ikke se at tiltaket kommer i konflikt med mineralressurser av nasjonal eller regional verdi. De gjør oppmerksom på at tiltakshaver har rett til undersøkelse etter mineralforekomster i planområdet. **Mattilsynet** har tidligere gitt Hovin vannverk plangodkjenning og støtter derfor søknad om konsesjon til uttak av grunnvann. **Norges geologiske undersøkelse** har ingen

merknader til søknaden. Produksjonsbrønnene er meldt inn til Brønn databasen hos NGU slik det er krav om. **Svein Bakka** er grunneier i området der brønnene er etablert. Han bekrefter at det foreligger en avtale mellom han og kommunen, men ber om at det bekreftes at alle punkter i denne avtalen står ved lag. Dette gjelder spesielt avvik fra generelle bestemmelser om sikkerhetssone, at terrenget skal tilbakeføres etter endt graving, slik at framtidig skogproduksjon kan opprettholdes. På berørte arealer skal påstående skog gis en verdi på beslaglagte arealer skal både skog og grunn gis verdi.

Grunnvannsuttaget vil sørge for god og sikker vannforsyning til skole, barnehage, næringslokale og syv boliger i Hovin i Tinn kommune. Tiltaket krever bare begrenset med arealer og naturinngrepene vil bli relativt små. NVE kan ikke se at allmenne interesser blir negativt berørt av det omsøkte tiltaket.

**Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Tinn kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til etablering av grunnvannsbrønner som skal forsyne Hovin vannverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.**

## Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Tinn kommune, datert 25.4.2014:

*«Tinn kommune søker herved om følgende tillatelse:*

***Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:***

- Gjennomsnittlig uttak av 0,09 l/s grunnvann fra Hovin til drikkevann, med et maksimalt timeforbruk på 0,35 l/s.

*Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»*

## Grunnvannsuttak til Hovin vannverk, endelig omsøkte hoveddata

### Vannuttak

|                           |                    |      |
|---------------------------|--------------------|------|
| Nedbørfelt                | km <sup>2</sup>    | 0,7  |
| Maksimalt vannuttak       | l/s                | 0,35 |
| Gjennomsnittlig vannuttak | l/s                | 0,09 |
| Totalt vannuttak          | m <sup>3</sup> /år | 2300 |

## Om søker

Søker er Tinn kommune. Det er inngått avtaler med grunneiere om nødvendige retter i området.

## Bakgrunn for søknaden

Hovin vannverk har tidligere vært tilknyttet tre fjellbrønner, men vannverket har slitt med dårlig råvannskvalitet og til tider varierende kapasitet. Nye brønner er derfor etablert på ny lokalitet og det er tatt høyde for et litt større uttak enn i dag. Nytt grunnvannsuttak skal dekke vannforbruk til Hovin skole og barnehage, en liten butikk/bensinstasjon og syv boliger.

## Beskrivelse av området

Hovin er et lite tettsted på nordsiden av Tinnsjøen i Tinn kommune. Brønnområdet ligger like sør for riksvei 364 og Hovin skole. Hovin ligger i et grunnfjellsområde med berggrunn av finkornet granittisk gneis. Samtlige tre brønner er lagt i et område med en sammenhengende moreneavsetning med mektighet fra 4-15 m. Området er skogkledt og dagens bruk av nedbørfeltet er skogbruk. Det er etablert privat vei for skogsdrift i området. Vegetasjonstypen i området er stort sett blåbærskog med gran som dominerende treslag.

## Teknisk plan

### Grunnvannsbrønner

Det er etablert tre grunnvannsbrønner i et område like sør for Hovin skole og riksvei 364.

### Vannvei

Det skal etableres nedgravd vannledning fra brønnene og fram til nytt vannbehandlingsanlegg like ved Hovin skole. Vannledningen skal graves ned langs eksisterende skogsvei, krysse riksvei 364 i etablert stikkrenne og graves ned langs skoleplassen.

### *Vannverk*

Dagens vannverk ligger på skoleplassen og vil erstattes av et nytt bygg.

### *Strømtilførsel*

Kabel graves ned sammen med vannledning.

### *Veier*

Eksisterende traktorvei har sikret tilkomst til brønnetablering. Det er ikke behov for å anlegge nye veier.

## **Forholdet til offentlige planer**

### *Verneplan for vassdrag*

Området der brønnene er etablert ligger innenfor nedbørfeltet til Skjerva, som er et verna vassdrag.

## **Høring og distriktsbehandling**

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

### **Telemark fylkeskommune**

Fylkeskommunen kjenner ikke til automatisk freda kulturminner i området, og mener det er lite potensial for nye funn der tiltaket er planlagt. De viser likevel til meldeplikten i kulturminneloven § 8 dersom noe blir funnet under anleggsarbeid.

### **Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DFM)**

DFM kan ikke se at tiltaket kommer i konflikt med mineralressurser av nasjonal eller regional verdi. De gjør oppmerksom på at tiltakshaver har rett til undersøkelse etter mineralforekomster i planområdet.

### **Mattilsynet**

Mattilsynet har tidligere gitt Hovin vannverk plangodkjenning og støtter derfor søknad om konsesjon til uttak av grunnvann.

### **Norges geologiske undersøkelse (NGU)**

NGU har ingen merknader til søknaden. Produksjonsbrønnene er meldt inn til Brønn databasen hos NGU slik det er krav om.

### **Svein Bakka**

Svein Bakka er grunneier i området der brønnene er etablert. Han bekrefter at det foreligger en avtale mellom han og kommunen, men ber om at det bekreftes at alle punkter i denne avtalen står ved lag. Dette gjelder spesielt avvik fra generelle bestemmelser om sikkerhetssone, at terrenget skal

tilbakeføres etter endt graving, slik at framtidig skogproduksjon kan opprettholdes, på berørte arealer skal påstående skog gis en verdi og på beslaglagte arealer skal både skog og grunn gis verdi.

## NVEs vurdering

### Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Søker opplyser at det ikke finnes løsmasseavsetninger i området som egner seg til grunnvannsuttak for Hovin vannverk. Det er derfor kun aktuelt med uttak fra borebrønner i fjell. Borehull i granittisk gneis gir typisk 0,05-1 l/s (180-3600 l/t), og erfaringstall fra borer i Hovin og omegn viser brønncapacitet i nedre del av dette intervallet, typisk 200-400 l/t, noe som tilsier at det er behov for 2-3 brønner for å dekke behovet til Hovin vannverk. Det er gjennomført test av kapasiteten til brønnene og testen viste ingen påvirkning av nabobrønner når testen ble gjennomført. Det lokale nedbørfeltet til grunnvannsbrønnene er begrenset og utgjør ca. 0,7 km<sup>2</sup>. Middels årsavrenning i området er 400 mm/år. Brønnene ligger ikke i nærheten av elv og det forventes derfor minimalt med interaksjon mellom elv og grunnvann. Denne manglende interaksjonen med elva sammen med relativt tette bergarter gir også en begrensning i brønnenes kapasitet.

Nedbørfeltet til brønnene ligger innenfor det verna vassdraget Skjerva. Som beskrevet ovenfor ligger brønnene i god avstand fra elva, og uttaket av grunnvann til Hovin vannverk vil ikke påvirke vannstanden i vassdraget. Etter NVEs vurdering vil derfor ikke verneverdiene knyttet til vern av Skjerva svekkes som følge av tiltaket.

### Naturmangfold

Biofokus gjennomførte i 2004 kartlegging av biologisk mangfold i Tinn kommune. Nærmeste verdifulle lokalitet til området for grunnvannsbrønnene er ifølge søknaden funnet øst for skolen. Dette er ei vestvendt li som er utpekt som nøkkelbiotop for løvsuksesjoner/edelløvskog. Brønnområdet ligger østvendt og i avstand fra denne lokaliteten. Vegetasjonen i området består i hovedsak av blåbærskog med gran som dominerende treslag. Av pattedyr er det bare kjent vanlige arter i området. Etter søk i Artskart og Naturbase ser man at det ikke er registrert rødlistede arter eller verdifulle naturtyper i influensområdet til tiltaket. Brønnene og hjelpeanlegg ligger langt fra vassdrag og akvatisk miljø vil derfor ikke berøres av tiltaket. Omfanget av tiltaket er lite arealmessig og ut i fra eksisterende kunnskap vurderer NVE at tiltaket ikke vil berøre verdier knyttet til biologisk mangfold.

#### *Forholdet til naturmangfoldloven*

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om uttak av grunnvann til Hovin vannverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 20.10.2014. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Hovin vannverk finnes det ingen registreringer av rødlistede arter eller viktige naturtyper. En eventuell etablering av grunnvannsbrønner vil etter NVEs mening ikke være i konflikt

med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Hovin vannverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastningen på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

### **Landskap/friluftsliv/brukerinteresser**

Brønnområdet er plassert i utmark på ca. kote 450. Området er dekket med granskog og bærer preg av skogsdrift. Tiltaket ligger i nedbørfeltet til det verna vassdraget Skjerva der mellom anna friluftsliv er viktig i vernekriteriene. Etter det NVE har kjennskap til er ikke det aktuelle området et viktig turområdet. Som skrevet tidligere ligger tiltaksområdet langt fra Skjerva og et begrenset inngrep som det omsøkte vil etter NVEs mening ikke forringe landskapsverdier og friluftsliv knyttet til elva. Tiltaket medfører bare mindre arealbeslag og vil ikke utgjøre noe stort sår i landskapet.

### **Kulturminner**

Fylkeskommunen kjenner ikke til at det finnes automatisk freda kulturminner i området, de vurderer også potensialet for å finne slike som lite. Vi vil likevel minne om opplysningsplikten jf. kulturminnelova § 8 dersom man skulle støte på kulturminner under anleggsarbeid.

### **Landbruk**

Tiltaksområdet ligger i utmark med skogsdrift. Tiltaket vil ikke redusere skogressurser eller tilgangen til disse. Det vil kunne bli restriksjoner for bruk av plantevernmidler og lagring av drivstoff/olje i nærheten av brønnene. Dette er forhold som kommunen må avklare med Mattilsynet og de enkelte berørte grunneiere.

### **Samfunnsmessige fordeler**

Grunnvannsutttaket vil sørge for god og sikker vannforsyning til skole, barnehage, næringslokale og syv boliger i Hovin i Tinn kommune. Brønnene er plassert i god avstand fra bebyggelse og man forventer en enkel og kostnadseffektiv vannbehandling.

### **Oppsummering**

Grunnvannsutttaket vil sørge for god og sikker vannforsyning til skole, barnehage, næringslokale og syv boliger i Hovin i Tinn kommune. Tiltaket krever bare begrenset med arealer og naturinngrepene vil bli relativt små. NVE kan ikke se at allmenne interesser blir negativt berørt av det omsøkte tiltaket.

### **NVEs konklusjon**

**Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at**

**kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Tinn kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til etablering av grunnvannsbrønner som skal forsyne Hovin vannverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.**

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

## **Forholdet til annet lovverk**

### **Forholdet til plan- og bygningsloven**

*Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften)* gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

### **Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling**

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av drikkevannsforsyning ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

## **Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven**

### *Post 1: Grunnvannsuttak*

Tillatelsen gjelder uttak av 2300 m<sup>3</sup>/år grunnvann med et maksimalt uttak på 0,35 l/s fra tre fjellbrønner ved Hovin i Tinn kommune. Gjennomsnittlig uttak over året er på 0,09 l/s.

### *Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.*

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Tønsberg og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Arbeidet skal utføres skånsomt med så smal trasé som mulig. Midlertidige anleggsområder skal ryddes opp på en slik måte at det tilrettelegger for naturlig gjengroing av arealene.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

### *Post 5: Naturforvaltning*

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

### *Post 6: Automatisk fredete kulturminner*

Vi minner om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).